

Oponentní posudek diplomové práce Bc. Alice Vondráčkové „Pomoc při finančním hospodaření a využití finančně poradenských služeb v azylovém domě pro matky s dětmi“

Oponentka: PhDr. Jaroslava Šťastná

Zvolené téma diplomové práce pojednává o aktuální sociální problematice – tj. snížené schopnosti matek-samoživitelek racionálně řešit hospodaření neúplné rodiny s nízkými příjmy souběžně s jejich krizovou bytovou situací. Jde o náročnou životní situaci, s jejímž řešením může těmto osobám účinně napomoci sociální intervence. Současně se práce implicitně dotýká i širší společensko-ekonomické problematiky zadlužování a nebezpečí zadlužování, jenž se stala v uplynulých obdobích vysoce aktuální.

Studentka práci pojímá v několika blocích: vychází ze širšího rámce rodiny (obecně, historický přehled vývoje rodiny a otázky osamělých matek). Druhý blok představuje zařízení azylového domu pro matky s dětmi, třetí nahlíží na finanční možnosti cílové skupiny matek z různých úhlů, poslední kapitola popisuje tři různé kazuistiky aplikace finančního poradenství s užitím tří různých metod. Závěr práce shrnuje poznatky získané jak teoretickou, tak i praktickou cestou výzkumu autorky.

Z hlediska celkové koncepce je práce dobře rozvržena. Struktura práce je ve svých vazbách logická, studentka se opírá o vlastní zkušenosti a praxi v organizaci azylového typu. Autorka prokazuje velmi dobré znalosti prostředí, cílové skupiny a v teoretických pasážích práce odkazuje na relevantní literaturu. Z zdařilou považuji výzkumnou část, ukázkou různých schémat praktického finančního poradenství. Práce je čtivá, úroveň jazyka velmi dobrá, argumentace jasná.

Přesto některé pasáže práce - jakkoli jsou zajímavé - jsou z hlediska vztahu k určenému tématu diplomové práce poněkud nadbytečné a bývalo by účelné je podstatně krátit a zvýraznit tím tak avizované zaměření práce (tj. sociální a finanční problematiku cílové skupiny a možnosti efektivní sociální intervence). Toto se týká především 1. kapitoly, za nadbytečné a neúčelné považuji podávat historický přehled vývoje rodiny. Podobné ambivalentní postavení má i kapitola 3. zabývající se finančním poradenstvím obecně. Pro potřeby této práce by stačilo stručné shrnutí některých jeho principů a vyhodnocení aplikovatelnosti pro oblast sociálního poradenství.

Za nedostatek práce považuji absenci širších a aktuálních společensko-vědních souvislostí pojednávané problematiky. Chybí napojení na téma chudoby některých vrstev společnosti a vzrůstající zadlužení, téma bytové otázky resp. sociálního bydlení pro nízkopříjmové skupiny, mezi než matky-samoživitelky s nízkým vzděláním rozhodně patří. Závěry práce tedy z těchto důvodů ani neuvažují o situaci chudoby, kdy doporučovat pravidelné měsíční úspory je absurdní, o možnosti řešit samostatně bytovou otázku ani nemluvě. Ani seznam použité literatury nezahrnuje žádnou společensko-vědní literaturu, která o této dimenzi pojednávané sociální situace pojednává. Práce tak zůstává v rovině praktické sociální práce s dobrou psychologickou průpravou, bez projevených schopností nahlédnout též na některé determinující procesy na celospolečenské úrovni. Autorka sice na konci práce dochází k závěru, že je nutné pracovat v sociálním finančním poradenství nejen s výdajovou stránkou rozpočtu klientek, ale posílit též stránku příjmovou. Ale v diplomové práci - vzhledem

k absenci systémových makro-sociálních úvah - není naznačeno, v jaké oblasti sociální práce tyto dovednosti jsou obsaženy a hlavně z jaké oblasti zdrojů lze příjmovou stránku posilovat.

Závěr: diplomová práce jako celek ukazuje na velké zaujetí studentky pro zvolené téma, její potenciál dále v oblasti působit. I přes mé zásadní koncepční výtky je vzhledem k vytyčeným cílům práce velice kvalitně zpracována. **Doporučuji stupeň výborný – velmi dobrý podle výsledků obhajoby.**

Otázka k obhajobě:

V závěru práce hovoříte o nutnosti zaměřit se v sociálním finančním poradenství na oblast stabilizace příjmů cílové skupiny. Jaké by byly Vaše rady nebo kroky?

V Praze dne 30. 1. 2011

PhDr. Jaroslava Šťastná